

<p>Szerkesztői iroda: A KIADÓHIVATALBAN, hová a lap szellemi részét illető közle- mények küldendők.</p> <p>Kiadó hivatal: WOKÁL JÁNOS KÖNYVKERESKEDÉSE, hová a hirdetések s előfizetések bérmentesen küldendők.</p> <p>Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<h1>KÖZÉRDEK.</h1> <h2>Vegyes tartalmu heti lap.</h2>	<p>Megjelen minden vasár- napon egy nagy íven.</p> <p>ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:</p> <p>Egész évre 4 frt. Fél " 2 " " Negyed " 1 " "</p> <p>HIRDETMÉNYEK DÍJA: 3 hasábos petit sorért, vagy ennek helyéért 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 15 kr.</p>
--	---	---

Az iparos iskolák.

„Ha a magyar középosztály elpusztul: e pusztulás magával rántja a főnemességet is. Az ország termékeny talaja ezután is meghozza áldásait, de az ország nem lesz többé Magyarország.“ — Körülbelül ezeket mondá Péterffy miniszteri biztos, midőn városunkat az iparos iskolák szervezése céljából meglátogatta. Es hozzá tévé, hogy e középosztályt jövőre az iparos osztálynak kell alkotnia. Es valóban Magyarország önállóságának, a magyar ipar függetlenítésének, a magyar nemzet politikai küldetésének legerősebb támasza egy erős, értelmes és hazafias iparos osztály.

De fájdalom, ezen nagy hivatású osztály országszerte emelkedés helyett inkább hanyatlást mutat.

Ezen szomorú tapasztalat tette figyelmissé a magyar kormányt arra, hogy a mostani erőtlén iparos osztály helyett egy értelmes, munkás, hazafias önértéztől áthatott iparos osztályt kell teremteni.

Hogy ezéjét megvalósíthassa, ott kezdi meg működését, a hol épen kell: az iparos tanulók képzésén. A magyar kormány már előbb tett e téren intézkedéseket, az iparos és kereskedelmi osztály képzése szempontjából. Polgári iskolákat állított fel az országban nagy számmal, azon határozott célzattal, hogy azon szülők, kik gyermekeiket iparos pályára szánták, ott taníttassák s csak akkor lépjenek iparos pályára, midőn a minden önálló iparosnak mulhatatlanul szükséges ismereteket megszerezték.

De a polgári iskolák kevés kivétellel üresek, mert még ma is általános a magyar iparosok között azon naponként hallható nézet: hogy „a ki iparos akar lenni, annak minék a tanulás, s a ki tanul, miért legyen iparos?“

És midőn a polgári iskolák a kellő befolyást, ily szerencsétlen nézettel szemben, az iparos osztály érdekében érvényesíteni elégtelennek bizonyultak, igen természetes, hogy az iparos inasok kényszer iskoláztatása mondatott ki.

E végre a különböző városokban a körülményekhez képest különböző fokú iskolák állíttatnak fel.

Ily célból, egy alsó fokú iparos iskola szervezése tárgyában látogatta meg városunkat gróf Zichy Jenő, a magyar ipar oly nagy áldo-

zatokra kész bajnoka, és Jágócsi Péterffy József miniszteri biztos, kik meggyőződven, hogy egy ily iskola működése városunkban is mily áldásos lehet: meglehetősen összegre menő államsegélyt helyeztek kiltatásba az iskola teljes szervezése végett, azon kijelentéssel, hogy iparosaink is mindent megtegyenek ez ügy érdekében.

Iskolaszékünk, mely már évekkkel ezelőtt kezébe vette volt az iparostanonoktatás nagyfontosságú kérdésének megoldását, a napokban már el is készítette az iparos iskola fenntartására szükséges kiadások költségvetését; — és pedig abban a reményben, hogy városunk iparosai, kiknél soha sem hiányzott a köz iránti nemes érdeklődés, ez alkalommal is, főleg épen most, — midőn a kormány és egy, a társadalmi életben oly kiváló helyet elfoglaló, s az iparos osztály emelése érdekében már eddig is oly nagy áldozatokat hozott, és páratlan tevékenységet tanúsított főúr, egész erővel ragadta meg a nagy és nevezetes kérdés megoldását. — felfogják és méltányolni tudják ama magasabb rangú érdekeket, melyek egy leendő művelt és képzett iparos osztályhoz fűződnek.

Mi magunk is jól tudjuk, hogy iparosaink jó nagy része a megélhetés, a mindennapi szükség ezerféle gyöttrő gondolataival küzködik. És azon sem csodálkoznánk, ha elesüggedten hideg nyugalommal, fásult közönyvel szemlélnék a megindult mozgalmat és bizalmukat a jövőbe elveszítve felhagynának minden reménnyel.

De nem így van. És jó, hogy nincsen így. Az a nagy érdeklődés, melylyel e hó 12-én a tanácskozáson részt vettek, és az a lelkesült öröm, melylyel az érkezőket fogadták és tiszteletüket kifejezték, — mindezek arról győzték meg, hogy a mi iparosaink biznak a jövőben és egészen tiszta tudatával bírnak annak, hogy nekik, főleg itt nálunk e vidéken, nagy nemzeti missiójuk van; élénk tudatával bírnak a kötelességeiknek is, melyeket be kell tölteni, hogy középosztályi izmosuljanak és a nemzetestnek regeneráló és konserváló szervévé fejlődjenek.

Épen ezért hisszük, hogy iparosaink nem fognak kézni meghozni a csekély áldozatot, mely az államnak kiltatásba helyezett segélyéhez adva, városunkban egy jól szervezett iparos iskola berendezését lehetővé teszi. Aron is megveszik az alkalmat, hogy az az osztály, mely oly nagy fon-

tosságú szerepre van hivatva, és a melynek ők a tagjai, erőben és tekintélyben gyarapodjék és az anyagi jólét megérdemlet fokára küzdhesse fel magát. — Adja Isten!

Közünnepély

Gróf Zichy Jenő és Péterffy József tiszteletére.

Lapunk mult számában jelezve volt az örömhír: az iparos oktatás kitünő barátainak, mondhatni apostolainak érkezése. Jágócsi Péterffy József min. biztos távsürgönye bizonyossá tévé a hír valóságát, s ez okból 11-en délután 3 órakor nagy közönség gyült össze a városház dísztermében előleges tanácskozásra. Kovács Gyula polgármester elnökölte alatt. Ez alkalommal részletesen meg lett állapítva a másnapi ünnepélyek programja. sőt érdekesen tárgyalott az ipar-törvény több hiánya s kiltett fejeze az olaj e hiányok elenyésztetése iránt. Bátran mondhatjuk, hogy ily általános érdeklődést és oly egyhangu buzgalmat Enyeden régóta nem tapasztaltunk.

Este a várakozók és üdvözlők a megyeháznál gyűltek össze, hol Zichy Jenő gróf részére lett szállás rendezve. Éjfélt után innen történt a kivonulás, s midőn a személyvonat megérkezett s a várva várt vendégek Zichy gróf külön salonkoosijából kileptek, Vajna Károly, ifj. Gáspár János vár. tanácsosok és Sebestény Sándor a polg. iskola igazgatója, siettek üdvözlésükre s felkérték a kirendelt kocsikon való helyfoglalásra.

Zichy gróf Vajna tanácsos kíséretében a megyeházánál szállott ki, hol Török Bertalan m. főjegyző és Kovács Gyula polgármester fogadták és üdvözölték, mit a nemes gróf szives kézzorításokkal viszonzva, röviden értesítve lett az ünnepélyek programjáról. Erre az üdvözlők elbucsznak, a gróf pedig théázás után lepihent, hogy már korán felkelve, 9 órakor — első sorban főispán ünlőgnél — látogatást tegyen. A miniszteri biztos ur id. Gáspár János kir. tanácsos urnál, Kiss Sándor kolozsvári iparis-kolai igazgató pedig tiszt. Szilágyi Farkas urnál voltak elszállásolva.

Tisztelgések.

A városi tanács első sorban Jágócsi Péterffy József miniszteri biztos urnál tisztelgett, azután a városi intelligencia és az iparos osztályok valóban imponás kíséretében járult a derék gróf elé, kinél már előbb az alispán és a m. főjegyző tisztelgtek. Kovács Gyula polgármester üdvözölte a grótot, kifejezve azon örömet, melyet az iparoktatás áldozatkész buzgó pártfogójának láttára mind-

TÁRCZA.

Mariska hugomnak.

Telvé égő vágygyal, forró szerellemmel
Boldogabb jövőről ábrándozik lelked,
S szép reményeidnek rózsás fellegétől
Piros színben játszik az ég is fölötted.

Óh, be boldog is vagy! . . . Óh, de boldog is lész
A míg gyöngéd, ifju szivecskéd nem érte
Keserű esalódás, ez a mérges fulánk,
A hű szerelem ez éltet-ölő mérge.

Óh! mert hidd el a szív igazi szerelme
Nem egyéb mint egy kis döngicsélő méh, mely
Egető fulánkot rejteget magában,
Bárha röpké szárnya dúsan rakva mézzel.

Boldogság a méze, fulánkja esalódás,
Melyha egyszer aztán szivedet megérte,
Szép ifjuságnak nyíló rózsakelyhén
Múl ki a kis méhnek: szerelmednek — élte.

Óh pedig e nélkül oly megunt, oly pusztá,
Kietlen az élet . . . csak most érzem, látom
A midőn szívem már elveszté szerelmét,
Keresztül esvén egy fájó esalódáson.

Most tudom, hogy abban mennyi édes álom —
Mennyi üdvöt nyújtó drága boldogság van,
— Hogy a nélkül a szív olyan pusztá, meddő
Mint a rózsá eserje hűvös őszi tájban.

Napja az a szívnek, a mely melegével
Ezernyi virágot fakaszt a kebelben
S mely nélkül lelkünk az élet sivatagján
Éji sötétség közt bolyg eltévedetten

Óh! örizzed is meg kedves kis Mariskám
Szíved rejtekében az igaz szerelmet:
Mert a boldogságot az a szív nem bírja,
A mely forrón, híven többé nem szerethet.

— Enyed, 1883. —

Cserkesz.

Egy szó miatt . . .

Az a fiatal férfi, ki melázva lépeget a gesztenye sorok alatt, az én Béla barátom. — Magas, deli alak, jelentő arezonások, tekintélyes homlok. fürtözött haj, gondosan ápolat szőke körszakállal és távolba merengő kék szemekkel Nyílt homlokán, ábrándozó eszmék fátylan át, simulnak el a küzdelem redőj; azon a két merengő szemem átcsillámlik a lelkesültség fenyve. átlöbög a gondolat világa. Egész alakján akaraterő, magasra törekvés, bizalom küzködik az ellenző akadályok árnyalatával. — E férfi az eszmék embere. Homloka ma szokatlanul borultabb; több rajta az árnyék, mint a fény . . .

— „Hogyan, — szólított meg a felém közeledő Bélát — midőn a nagy természetet napsugárban, zöld lombokon, virágok illatával mosolyog, a te eged sugártalan, borult? — „Eszméim alkonyuló napról beszélnek.“

— Ily korán?

„Ily későn; holnap talán meg kell halnom . . .“
Reá tekinték; — ő nyugodtan beszélt.

„Egy szó miatt, egy kimondott igaz, szabad szó miatt. — Egy szót irtam le, ellenfelem eszméit sértém és holnap megverekszem e szóért . . .“

Ezzel merészen kiegyenesedett, homlokáról eltűnt a

borulat; szemében önbizalom szikrája éggett, s ez a rájongó ember bizott vezáresillagában.

„Jójj hozzám Kálmán, estére; sok mondani valóm van, mielőtt megverekedném;“ — ezzel kezét nyújtott és távozott.

Hévvél szoritám meg kezét s engedém távozni szívem szorongó érzetével elmaradva. — „A lét, a nem lét“ nagy kérdéséről elmélkedve, azon vevém észre, hogy követem. — Elöttem járt, esüggedetlenül, biztosan, mintha örökké élni akarna. Az az önbizalom, az az előttem haladó élet, mely csupa erőből látszék lenni, megnyugtatótt s gyorsabban követem.

Barátunk egy szép stíly ház felő irányzá lépteit. Közös barátunk lakása; urnője egy szép szőke asszony — ábrándozó szemekkel; Bélának régi ismerőse, játszótársá a gyermek-évekből, legjobb baráté a jelenben.

Szívetem elszorulni érzem, — lázasan sietek haza, óhajtom a magányt; ott legjobban lehet elmélkedni, ott legnagyobbabban szabad borongani.

Te pedig barátom, lépd át a kijelölt ház kapuját, esőkold meg annak a gyermekkori barátúnak remegő kezeit; — bucsuzz el tőle

Napest. — A csillagok ragyognak a halovány hold körül, az esti szellő átsuhan, regét mond az illatozó virágoknak; — jön, közelg sötét leplevel egy álom, egy édes, vagy egy keserű álom. — Barátomhoz sietek, együtt fogjuk átvirasztani, átálmodni ezt a holdvilágos éjet. — Egyedül találok íróasztala mellett, leveleket végzett be.

„Fogd, — szól, regalítással kínálva meg — gyújts rá és hallgass!“

A percnek behatása van, elfeledem a trafik-szivar kélrelehetetlenségét és hallgatok

„Ott voltam nála, gyermekeveim tündérnőjénél; nála, kit forrón szerettem, ki forrón szeretett, nem a szerelem fonséges, de gyakran fellobogó és újból hamvadó lángjaival, hanem a játszótárs, az együtt növekvő baráti érzelem örökké egyformán sugárzó melegével. — Meghátottan fogadott, tudta, hogy holnap verekednem kell. Elbeszélte közös multunk történetét — és én gyermek let-

nyáján érezünk. Zajcs. éljenzés közt végzé beszédét, mire gr. Zichy kezdett mély figyelem között szólni. Megköszönte a maga s a miniszter. biztos nevében az üdvözlést s aztán áttérve utazásuk céljára, kifejté azon okokat melyek a hazai magyar ipar fejlesztését, az iparos osztálynak, mint a magyar társadalmi középosztály nevezetes részének támogatását s mindezek alapjául az iparostanonezok oktatását szükségessé teszik. Többszörös helyeslés s végül sokszor megújult éljenzés között fejező be szavait nemes vendégünk, s kezét fogott sorban az üdvözlőkkel.

A gyűlés.

A nemzeti lobogóval ékített megyeház nagyterme zsufolásig telve volt. Ott volt főispán, a megyei tisztviselő kar, a kir. hivatalok főnökei és tagjai, a Bethlen-főtanoda, a polgári és elemi iskolák tanárai és tanítói, az iparosok nagyon szép számmal, szóval az érdeklődők nagy serege. Vendégeink engedve a meghívásnak, többször megújuló éljenzések között léptek a terembe; Zichy gróf az elnöki széket elfogadására kéretvén fel, azt elfoglalta s kijelentvén, hogy az összehívott értekezlet célja megbírálni, vajjon az itteni ipariskola berendezése megfelelő-e a miniszteri szervezetnek, s mennyiben nem felel meg, minő módon lenne fejleszhető, felhívja J. Péterffy József min. biztos urat ez irányban a tárgyalás megkezdésére. — A min. biztos úr hivatkozva az iparoktatásnak városunkban levő állapotáról a múlt évben közölt. m. kir. miniszter úr által beszerzett jelentésre, mely az ipariskola szervezetét befejezetlen s fenállását nem biztosítottak tünteti fel, felhívja a polgármestert felvilágosítást adni az ipartanodai bizottság megalakítása s a szervezési munkálatnak jelenleg mily stádiumban állásáról. — Kovács Gyula polgármester előterjeszti, hogy min. biztos urnak az ipartanodai bizottság megválasztására vonatkozó írásbeli felhívását a képviselői közgyűlés elé terjesztette s a közgyűlés tekintettel arra, hogy ipariskolánk a helybeli polgári iskolaszék által szervezve eddig is annak szakértő felügyelete alatt állott, az ipartanodai bizottság teendőit jövőre is az iskolaszékre ruházta, megbízván, hogy iparoktatási kérdésekben a városi képzettebb derék iparosokatis tanácskozára felkerje; ipariskolai viszonyaink s e részbeni kívánságaink előadására ajánlja az iskolaszék elnökét, ifj. Gáspár Jánost felhívni.

Elnök felhívására ifj. Gáspár János tüzetesen ismerteti városunkban az iparos oktatás fejlődési történetét, kiemeli, hogy városunk az 1868. évi népoktatási törvény azon intézkedését, hogy az 5,000 lakónál többel bíró városok köteleztek polgári iskolát állítani, közel egy évtizede épp azért karolta fel s iparkodott minél előbb létesíteni polgári leányiskoláján kívül a polgári fiúiskolát is, mert ezen iskolát első sorban az iparos pályára lépni szándékozó növendékek előképzésére hivatottak tartotta, számítva, hogy abból néhány osztály végzése előtt nem lépnek ki a növendékek a műhelybe. E feltevésben azonban csalódnunk kellett; a szegény szülők igyekeztek gyermekeiket minél előbb elhelyezni s iparos mestereink nagy része a törvény ellenére a leghíányosabb, sőt gyakran semmi elemi ismerettel fogadták fel a tanoncokat. Az iskolaszék hamar meggyőződött a polgári iskola mellett egy ismétlődő iparos iskola szervezésének szükségéről, s azt az 1878-ik évben a polg. iskolai tanítói kar segítségével

tem újra. Aztán felegyenesedett, gyengéden megsimította homlokát, csak annyit mondott: „A viszontlátásra.“ Hívvel csókolám meg kezét és eltávoztam...

Elementem hozzá: a ki jó, vagy rossz szellemem, üdvöm, vagy boldogtalanságom, a kit akarva, nem akarva szeretek. Elementem Emillióhoz, a színészhoz. Mosolygva fogadott, mosolygva rejtette a szemrehányást: „Eljött ön, vártam!“... Csak hogy megjöttél, ülj ide mellém a dívánra. hadd nézzelek; hadd öleljelek. Van valami a te homlokodon az égi borulattól, mintha ezen a domboru homlokodon felhők csüggenének. A te homlokod redős... engedd, szerelmesed simítsa el!... Szólj Béla miért e bánat — kedvesedhez hozod te ezt a csüggedt arcot, — ezt a rossz kedélyt? Téged bánt valami — mondjad, beszéld el!”

„A mit te látsz, az csak elborongás egy szomorú történeten. Csak csöndes borulat, nincs villáma, nincs menydörgése.“ Kigondoltam egy történetet, hogy az én borult kedélyemet félre magyarázza.

A történet tetszett, felköltötte érzeit s talán olyan hívvel soha sem ölelt meg, soha sem csókolt meg...

Haza térő utam egy jó öreg ur lakása előtt vitt el. Esembe jutott a galambosz, nyájas öreg és felmentem hozzá.

Ott ült a karosszéken a vén nagypapa, unokája Matild az ablakmélyedésben és egy könyvjegyzéket himezett. Hosszasan elbeszélgettünk a napi politikáról, — osztottunk a nézetekben, feldicsérte eszméimet, mialatt Matild néha-néha rám tekintett — elpirult, felsohajtott és aztán csöndesen himzett tovább. Te ismered ezt az ábrándos szelíd fiatal leányt. Ilyen jónak képzelem az angyalt, ilyen ártatlannak, ilyen szelídeknek. Talán ha nem ismerem volna azt a hódító, ragyogó művésznőt: ezt a jó leányt szeretni tudtam volna. Az a szegény jó leány akkor talán nem volna boldogtalan. Senki se szeret annyi ártatlan igaz érzellemmel, mint ő. Azt se tudom, hogyan szeretett meg, — talán mint az ábránd a holdsugarat. Szürkületet, kezét szoriték a jó akaró tisztos öregemberrel, kezét szoriték ártatlan unokájával, — s nekem ugy

egy előkészítő s két rendes osztálylyal szervezte s mostanáig heti 15—17 tanórával fenntartotta; a szükséges költségeket az iparos tanulók után fizetni határozott, de nagyon gyéren befolyt 4—2 frt tandíj s a város hozzájárulásából fedezvén. A tanítás nagy részt a hiányos elemi ismeretek kiegészítése, írás, olvasás, magyarnyelv, üzleti fogalmazás és számtanra terjedt ki egészen megfelelőleg a miniszteri tantervnek; azonban az iparos oktatás fő képző elemét tevő rajztanításra tanerő s költségek hiánya miatt alig heti két órát fordíthatott, valamint ezenekből a 3-ik osztályt sem szervezhette. Ugy ipartanodai bizottságunk és városunk képviselői, mint iparosaink élénk ohajtása, hogy a rajztanítás a miniszteri tantervnek megfelelőleg minden osztályban hetenként 3 órán eszközöltessék s a harmadik osztály is mielőbb be legyen állítva, mely osztályban az iparban feldolgozandó anyagoknak némi ismerete is előadható lenne, s így igen kívánatos, hogy a segédek is főleg az építési iparágakban egy pár rajzórát nyerhetnének. Minthogy azonban az ipariskolában a rajztanítás sikeres keresztülvitelét csak egy szakképzett iparrajztanító alkalmazásával látja elérhetőnek, mely állomás szervezésére semmi fedezettel nem bírnak, ipartanodai bizottságunk egy iparrajztanító rendszeresítésének és fizetésének fedezését kéri a kormánytól; egyéb költségek fedezését a város közönsége az érdekelte iparosok némi hozzájárulásával szívesen felajánlaná. — A tantervre vonatkozólag megkívánja jegyezni, hogy annak azon intézkedését, miszerint az összes 12 rajzóra vasárnap adassék, kisebb városokban (hol több szakerő nem található), keresztülvitelének nem tartja és szükségesnek látja az ipartörvény revisója alkalmával vagy rendeleti uton kimondatni, hogy szükség esetén kötelezve legyenek a mesterek a rajzoktatásra hétköznapi nappali órákban is elbocsátani tanonczaikat; mit bőven fog kárpótolni tanonczaiknak a rajztanítás által elért nagyobb kézügyesség folytán rövidebb idő alatt biztosan és izléssel kiállított munkája.

Péterffy József min. biztos úr nem csodálkozik, hogy iparosaink az iparoktatás költségeihez nem szívesen járulva, tanonczaikat az iskolától elvonják, mert bár a jelenlegi törvény elég szigorúan kötelezi is őket, hogy tanonczaikat ismétlődő vagy iparos iskolába járassák, a törvény nem volt végrehajtható az első foku iparhatóság szervezeti hibái miatt. Az új törvényjavaslatban azonban gondoskodva lesz, hogy az iparosok ne csak kötelesek legyenek taníttatni tanonczaikat, de bizonyos arányban a tanítás költségeihez is hozzájáruljanak. Azonban az új törvényjavaslat elfogadása s legnagyobb szigorral keresztülvitele sem fogja meghozni a kívánt eredményt, ha iparosaink nem fognak buzgón közremunkálni maguk s az új nemzedék előre haladására. Ercélyesen hangsúlyozza, hogy az iparosoknak tanonczaikat nemcsak az iskola által, hanem otthon is a család tagjával fogadva nevelniök kell. Vessen számot minden iparos magával, mikor inast fogad fel, hogy a rossz bánásmód nyomorulttá teszi egész életére. Jelenleg a tanonez a legtöbb esetben mostohább bánásmódban részesül, mint a család. Minden jóra való iparosnak arra kell törekednie, hogy tanonczaik az esti órákban tanulassanak, vagy olvassanak fel oly irányú olvasmányokat, melyek a mester és családja névé is tanulások és szívnemesítők. — Ipariskolánk viszonyaira visszatérve átlátja, hogy annak további fejlesztésére városunk több anyagi áldozatot nem hozhat és állami se-

tetszett a mint kezét megfogám, megreszketett s kezem fejére egy könnyesepp hullott.

Ezek történetek velem elválásunk óta; haza siettem irni, és vártalak. Van kebelemen egy száradt virág, egy hervadt róza. Szívem felett viselem; ha meghalok küldd el Emillióhoz — kérdd hogy tartsa meg a mult emlékeül. Ösmerni fogja — ő adta nekem, első koszorujából való — mosolygott és könnyezett mikor nekem adta — ez egy szép nap emléke.

Az óra elveri a tizenkettőt s mi elváltunk, hogy többé soha se lássuk egymást.....

Másnap szíven löve hozták haza.

* * *

Fekete posztóval behuzva a szoba, az ablak redőnyök leeresztve, közepén szomorú fekete ravatal: rajta az én Béla barátom, örökre álmódozva, — haloványan. Két sorban a gyertyák égnek — mindenütt bánat, mindenütt gyász. Egy szöke asszony lépik be a halottas szobába, oda térdepel a ravatal lépcsőjére és imádkozik; a tulsó oldalon egy fiatal nő áll, kezében egy hervadt koszorú — hiányzik róla egy róza. Ez az első koszorú lehet. Csendesen fellépik a ravatalra, gyöngéden félrevonja a szemfedőt s odahelyezi a koszorút a halott párnájára.

Ez a koszorú első dicsőségének volt koszorúja; egykor boldog örömmel szoritotta dobogó szívéhez; most könnyezve teszi boldogsága romjai mellé, hogy legyen gyászkoszorú.

Az ajtó nyílik; belép az öreg nagypapa; unokája támogatja. A koporsó előtt párlépésre megállanak, csak nézik hosszan és nem tudnak könnyezni. Szegény Béla íróasztalára dőlve nézem ezt a szomorú képet s önkénytelenül felsóhajtok. Ez egy szó története: Így veszett el egy emberélet, így lett megsebezve annyi nemes szerelem, — egy kicsinyke szó miatt.

Felszeghy Dezső.

gélyezést igényel; azonban míg az intézet minden osztálya be nem áll s a legények rajzoktatására is kerülhet a sor, egy iparrajztanító nem található kellő elfoglaltatást s így annak beállítását csak az 1887/8. tanévre javasolhatná; most költség sincs rá, mert az országgyűlés általa iparoktatásra megszavazott 14,000 frtból már csak 5000 frt és a gróf 12,000 forint adománya (viharos éljenzés) áll rendelkezésre 40 város ipariskolája szervezésére; addig taníthatja a rajzot a már meglévő osztályokban a jelenlegi tanító a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszter úr által kiadott mintalapok segítségével, melyek egy czélszerű fősz mintagyűjteménnyel együtt minden ipariskol részére ingyen megküldetnek.

Mire Kovács Gyula polgármester és id. Gáspár János kir. tanfelügyelő megjegyzik, hogy a polgári iskolai rajztanító már is túl van terhelve s az ipariskolában szükségelt órákat nem adhatja meg; azonban a rendszeresítendő iparrajztanítónak az ipariskola által igénybe nem vett órái igen jól beilleszthetők volnának a polg. iskolába, mert már ott is szükség van tanerőre s kölcsönösen a polgári iskola mostani rajztanítója, mint több tantárgyban képesített egyén, az ipariskolában igen czélszerűen taníthat más tantárgyakat.

Miniszteri biztos úr ily alakban keresztülvitelének tartja az iparrajztanítónak már a jövő tanévre alkalmazását, annyival inkább, mert így az iparoktatásra megszavazott költség csekély igénybe vételével fizetése fedezhető volna a közoktatási budget más tételéből. — Tétessék e részben indokolt felterjesztés, ő támogatni fogja ezen állomásonk ily képp szervezését.

Csató János alispán élénken eseteli, hogy ez annyiszor elpusztult, saját erejéből mindannyiszor újra felépült és idegen elem közepette magyarnak maradt város megérdemli a pártfogásba vételt. Mintaszerű kisdudóvát emelt, polgáriskolát segít fenntartani, egy pár év alatt új városház, laktanya s más középületek építésére, utcai rendezésére s kövezésére 100 ezer forintot ad ki, szóval annyi áldozatot hozott, miszerint eddig is nehezen fentartott ipariskolája fejlesztésére és fentartására nincs továbbra költsége, kéri ez ügyben városunknak minél nagyobb mérvű támogatását.

Zichy gróf meg van győződve, hogy a kormány jól ismeri és méltányolni fogja Nagy-Enyed helyzetét s élénk tetszésnyilatkozatoktól kísérve kijelenti, hogy az iparos iskola részére 400 frt államszegély megadását s a polg. iskolával kapcsolatosan egy iparrajztanítói állomás szervezését fogja javaslatba hozni. — Péterffy miniszteri biztos felszólítja a városi hatóságot, miszerint az iparos iskola tantervét és költségvetését az ipartanodai bizottság által előkészítve s a közgyűlés által megerősítve 14 nap alatt terjeszse fel.

Ezekután Zichy gróf az értekezlet czélját elértnek nyilvánítván, azt kitérő éljenzés között bezárja.

A banquette.

Zichy Jenő gróf tiszteletére az új városház disztermében közel száz személyre rendezett disztrakoma minden tekintetben kiválóan sikerült és a résztvevőket is tekintve, olyan fényes volt, milyenre városunkban — legalább az utóbbi időkben, nem emlékezünk.

Részt vettek benne az ünnepeit grófnak, Péterffy miniszteri biztosnak és Kiss Sándor kolozsvári ipartanodai igazgatóknak kívül, Pakor és Mangesius honvédtábornokok, főispán, alispán, a Bethlen-főtanoda tanárai, gr. Busseul Henrik, ifj. Zeyk Dániel orsz. képviselő, br. Splényi Henrik, ifj. Zeyk Károly sat. városunk többi honoratiorai s a mi ritka örvendetes körülmény, iparosaink nagyszámú, jóllehet a 2 frtos teríték viszonyainkhoz mérten bizony drágának mondható. Vendégeinket a Rákóczy induló zenéje s élénk éljenzés fogadta, s ezután — 2 órakor az ebéd megkezdődött.

A felköszöntők sorát Zeyk Károly érdemes főispánunk nyitotta meg, poharat emelvén Ő Felségére a Királyné, Felséges Királynénkra, a Felséges trónörökös párra és az egész uralkodó házra. Ezt követte Kovács Gyula polgármester köszöntése Zichy Jenő grófra.

Gr. Zichy Jenő emelt erre poharat, rendkívüli hatást előidézett toasztyában ipartgyűnk terén működésének egész programját adván elő. Meggyőző és mély tanulmányra, gazdag tapasztalatokra mutató érveléssel fejtette ki, hogy eddigi közgazdasági politikánk helytelen irányban haladt, mivel nem egy új középosztály teremtését tűzte ki feladatul.

A tönkre jutott és pusztuló félben levő középosztály helyébe újat kell teremtenünk, t. i. az iparosztályt. E célra mindnyájunknak közre kell hatni. A ki egyéb bel nem teheti, legalább a honi ipar anyagi pártolásával. Rajtam — mondá a nemes gróf — más ruhát, mint hazai gyártmányt soha sem lát senki. Egész háztartásom minden kelléke csak magyar iparost gazdagít. Hazám az utolsó szegig mind hazám produktumából épült! Hiszem, meg vagyok győződve, hogy példám követni fogják, ezélem üdvös voltát belátván. Hiszen a hazafias kötelességérzet meg van mindnyájunkban s akkor az eredménynek is meg kell lenni, az eredmény pedig igazolni fogja a nagy hazafi szavait, hogy Magyarország nem volt, hanem lesz!

Viharos tetszés követte a gróf toasztját, mely városunk polgársága s azok főképviselei: a főispán és polgármester életével végződött; mire a gróf poharat kezecszintott, a lelkes éljenzés közepette — a jelenlevők mind-egyikével.

Ezután id. Gáspár János tanfelügyelő a kormányra. ifj. Gáspár János Péterfi miniszterbiztosra köszöntött poharat.

Péterfi m. b. nagy tetszés mellett beszélt iparviszonyainkról, s a tanítói osztálynak iparunk érdekében működése fontosságáról — városunk tanítói és tanári testületét s a tanfelügyelőt életvéni.

Hegedűs János tanár Zeyk Károly főispánra, Csató J. alispán Pakor tábornokra, Pakor tábornok pedig a honvédség és a polgárság, jelesen a n.-enyedi polgárság közötti egyetértésre köszöntött poharat. Dr. Kovács Ödön igazgató-tanár id. Gáspár J. tanfelügyelőt, Szilágyi Farkas ref. lelkész Csató alispánt, Makkai Domokos tanár Mangesius tábornokot, Mangesius tábornok pedig lelkes szavakkal derék honvédeinket az első nevelés és oktatásban részeltető szülőket, tanítókat és papokat köszöntötte fel.

Toasztot mondott még dr. Bartók György ref. pap Kovács Gyula polgármesterre, Váro Ferenc tanár ifj. Gáspár János iskolaszéki elnökre, Török Bertalan m. főjegyző a Bethlen fótanoda tanáira, és főleg dr. Kovács Ödön igazg. tanárra, Garda József tanár ifj. Zeyk Dániel orsz. képviselőre. Poharat emelt még egyszer gr. Zichy Jenő gr. magyar ipart. — Zeyk Dániel br. Splényi Henrik főiskolai jószágigazgatót, Csató J. alispán Zichy Jenő grófot, Zeyk Károly főispán ugyancsak Zichy grófot, Sebestyén Sándor polg. iskolai tanító Kiss Sándor ipartanodai igazgatót, Szilágyi Gyula tanár a polg. iskolai tanítói kart, és Székely Ferenc tanár Balkay István börtönigazgatót életvéni. A pohárköszöntők sorát Zeyk Károly főispán zárta be a hazáért üritvén poharát.

A hét ételfogásból állott ebédet nem hagyhatjuk dícséret nélkül, de különösen ki kell emelnünk a borok kitűnő voltát, melyek közt a méltán híres kereszteri Riesling, ugynevezett „Erdély gyöngye“, a fugadi kitűnő „Kövr“, gy.-fehérvári jeles „Rózsamáli“, enyedi „Crownant muskatály“, „Riesling“ és jó asztali bor szerepeltek.

A Banquette után.

A fényes és a mellett igen kedélyes lakoma késő d. után éit véget s vendégeinknek alig maradt idejük hogy a Bethlen collegium muzeumát, régiség-gyűjteményét, könyvtárát, és a helybeli kerületi börtön példás rendben tartott és kifogástalan tisztaságu berendezését és felszerelését megtekintsék. Ottan a látogatókat Herepei Károly, Elekes Károly tanárok, itten Balkay igazgatók kalauzolták. A börtönbeli fegyver-ipar igen megnyerte a gróf tetszését.

Az elutazás.

Késő este volt, mire vendégeink nagyszámu kísérrökök visszatértek a börtöntől. Gr. Zichy Jenő báró Zeyk Károly főispánt és br. Splényi Henriket még egyszer meglátogatván, a megyeháznál levő szállásra sietett, hol nagy gyorsasággal elköltvén vacsoráját, Péterfi m. biztos és Kiss Sándor tanár kíséretében, követe a megyei városi tisztikar tagjai, számos előkelő polgár és iparos által, az indóházhoz hajtattott, hol Kovács Gyula polgármester vett tőle a közönség nevében bucsut, mire a gróf lekötelező szíveséggel köszönte meg a lelkes fogadtatást és a jelenlevőkkel kezelt szorítva azon igérettel vált el tőlünk és lépett rendelkezésére álló szalonkoosijába, hogy közelebbről ismét körünkben fogjuk látni. Isten vezérelje és hozza mielőbb vissza körünkbe!

N A P L Ó.

Febr. 11. A vörös kereszt egyeslet nagyenyedi választmánya délelőtt 11 órakor, az új városház nagytermében szép ünnepet ült. 69 szegény tanulót látott el ruhaneművel, és pedig a polgári iskolából 10 fút, 4 leányt, a róm. kath. leányiskolából 4 leányt, az ev. ref. leányiskolából 11 leányt, az ev. ref. fótanoda elemi osztályából 18 tanulót, a gyakorló iskolából kettőt, a gimnazialis osztályokból 19-et, a tanító-képezdéből 1-et, kik között összesen 150 darab ruhanemű lett kiosztva. Az ünnepélyen dr. Donogány Jakabné alelnöknő elnökölt. Jelen volt Zeyk Károly főispánné Lóte Lajosné, Czirner Józsefné, Póka Kálmáné, Sikorszki J.-né, Török Bertalané, Gáspár János kir. tanfelügyelő, dr. Kovács Ödön rector-professor, Székely Ferenc tanvezető tanár, Kovács Gyula polgármester, Vajna Károly, ifj. Gáspár János városi tanácsosok, a polg. iskola s a Bethlen-fótanoda több tanítója, több városi polgár stb. — Dr. Donogányné üdvözölvén a jelen voltakat, Török Bertalan titkár adta elő a vörös kereszt egyeslet céljait, melyek egyikét: a nyomasztó szegénység segélyezését ez alkalommal teljesíté az egyesület. Kifejezvéni egyszersmind a választmány köszönetét Lóte Lajosné, Póka Kálmáné, Sebestyén Sándorné, Török Bertalané és Szász Józsefné uró nyeknek, mint gyűjtőknek, kitűnő sikeri fáradozásaiért, valamint az adakozóknak szíves adományaiért: megkezdé a helybeli kerületi börtön-igazgatója t. Balkay

István úr szíves ajánlata folytán igen olesón és ezélszerűen készített eszímák, ruházatok kiosztását, melynek bevégezte után Gáspár János kir. tanfelügyelő s utána dr. Kovács Ödön mondottak meleg köszönetet s hálás elismerést az egyeslet adományaiért, jelesen a tisztelt alelnöknő fáradozásaiért.

Febr. 15. A n.-enyedi honvédlaktanya építésére vonatkozó árlejtés nem sikerült, miután a vállalkozók mindnyájan felülfizetést kívántak. Ez okból, Mátz Frigyes ajánlatára 96-000 frtban vele előleges szerződés kötöttet a laktanya építésére. Mátz a vajda-hunyadi vár reconstructora, a kolozsvári egyetem vegytani intézetének építője, s több magánépület vállalkozója, kitűnő építész. kinek képzettsége, vagyoni viszonyai biztosítanak, hogy 1884. év szeptemberére az új laktanya készen fog lenni.

Felhívás.

Alsó-Fehérmegye politikai és társadalmi közléte történelmének e század első felére vonatkozó adatait ohajtanám összegyűjteni, hogy a mult emlékei ne merüljenek teljes feledékenységbé. Még élnek, hála Istennek, sokan azon jelesek közül, kik részt vettek a mult fényes küzdelmeiben. Vannak, kik szájhagyományként őrizték meg megyénk nevesebb egyéneinek tetteit, tudják életrajzát, és számos adattal birnak több fontos körülményről. Az insurrectió, a fekete bankó devalvatioja, az 1817-ki nagy éhség, a magyar színészet, a lengyel forradalom hatása, Széchenyi felléptének eredményei, a 30-as évek politikai lendülete, a vándor patrioták fellépte s az általuk megindított mozgalom történelmi adatai, a volt hírneves főispánok, főbírák, alispánok, főjegyzők, szolgabírák s a közélet nevesebb alakjainak életrajza, tettei mind feljegyzésre várnak. A régi vármegye közgyűléseinek jegyzőkönyveit birjuk ugyan, de a határozatok csak bevezézt tényeket mutatnak fel, ennél pedig még több kell a kor hű megisméréséhez.

Mély tisztelettel felkérek mindenkit, kinek megyénk multja iránt érzéke van, szíveskedjenek adataikat összegyűjteni, a szájhagyományokat leírni, okleveleiket, irataikat összeszedni és velem közölni. Kívánatukhoz képest a velem közölt adatokat visszaszolgáltatom, vagy megőrzés végett megyénk levéltárába helyezem. Az egyes érdekes tényeket lapunkban fogom kézzé tenni, s majd, ha az adatgyűjtés és rendezés nehéz munkája be lesz végezve, gondoskodva lesz, hogy a letűnt félszázad hű világitásban maradjon fenn az utókornak.

Nagy-Enyed, 1883. február hó 17-én.

Török Bertalan,
m. főjegyző.

LEVELEZÉS.

Verespatak, 1883. febr. 12.

Miután ugy tapasztaltam, hogy ezen beces lap főkép a megyei dolgoknak hű tükre s felkarol a legkisebbnek látszó mozgalmat is, mi csak egy hajszálnyival mozdija előbb a közügyet, ennél fogva kötelességemnek tartom megyénk egy nevezetes, de elfelejtett pontjáról tudósítani a t. szerkesztőséget s megismertetni olvasóit egy egyeslettel, mely alig egy fél éve alakult helységünkben.

Verespatak lakói is megértvén a kor jelszavát, részt akarnak venni a világ-koncertben. Tudják, hogy a társulás s az ebből folyó eszmecsere alapja és hatalmas rugója a műveltségnek; ezért egy dalkör megalakításának eszméjét pendítették meg. Az eszme lelkes pártolásra talált a lakosság minden osztályában; aláírás útján összegyűlt 21 működő- és 38 pártoló tag, s így az alakuló-gyűlést mult év augusztus havában meg lehetett tartani. Itt rendes dalegyletté alakult s elnöknek megválasztotta Damó Vilmos szolgabíró urat. Ennél jobb választást nem is tehetett volna, mert fiatal és fáradhatatlan szolgabírónk a legnagyobb szorgalommal vezeti, bebizonnyítván ez által, hogy ha a hivatalos tekintély a szép, jó és nemes ügy iránti meleg érdeklődéssel párosul, meennyi jót tehet hivatali körén kívül, a társadalomban is. Az egyeslet alapszabályait kidolgozta, a mi most felsőbb jóváhagyásra vár.

Az igaz, mint minden kezdetnél, úgy itt is sok nehézség van, s ezt főkép a fináncziális ügyek okozzák, mert a működő tagoknak kell most még nagy részt a költségeket fedezni, de a pártoló tagok is, 4 frt díjjal, hovatovább mind szaporodnak, a mi talán idővel biztosítani fogja fennállását. — De meg is érdemi a pártolást, mert alig egy félév alatt életrevalóságának szép jeleit adta. Többször közreműködött az isteni tiszteletnél a róm. kath. és unitarius templomokban, temetésekénél, s a mi minderre feltette a koronát, e hó 1-én egy dalestélylyel

egybekötött táncvizigalmat rendezett, a mi fényesen sikerült. Ez alkalommal elénekelt az egyeslet három hazafias dalt, a mi köztetszéssel tálalkozott. Ezután rágyújtottak a cigányok a talp alá valóra s a dal és zene lelkesítő hatása alatt folyt a mulatság a legnagyobb kedveléssel.

Verespatak intelligenciája, nemzetiiség különbség nélkül, megjelent teljes számmal, de különösen a szépnem volt szépen képviselve. Ott láttuk a többek közt: Damó Vilmos elnököt, Ebergényi Mózesné Etelka és Irma leányaival, Gruber Józsefné Róza leányaival, Ebergényi Sómánét, Boér Bela segédszolgabírónt Ajtai Jánosné Róza leányaival, Derzi Samunét leányaival, Csikiné leányaival, Barabásné. Bartha Andrásné leányaival, Jeneinét, Preinerinét, Popescunét, Grünvaldnét, Máhrné, Csáranét stb. A nők izlés- és egyszerűségben versenyeztek egymással s ez annál érdekesebb volt, mert ezekben egyik a másikat felül akarta mulni, a mi a mulatságra egészen bizalmas, házi jellegűt adott.

Vajha minél előbb egy rég vajdó leányiskola felállításáról értesíthetném a t. olvasót.

Jelen tudósításon az óhajjal zárom be: adjon isten hazánknek sok oly lelkes hivatalnokot és igaz hazafit, milyen Damó Vilmos szolgabíró úr! Ő nem csak hivatalának el a legnagyobb odaadással, de a mellett minden nemes ügynek zászlóvivője és első harezosa s tapintatos bánásmódja által mindig feltalálja a helyes utat, miért mindenki szeretetét és tiszteletét a legnagyobb mértékben méltán kiérdemelte. — Sok ily hazafit s hazánk élni fog!

Árgus.

Alvincz, 1883. febr. 14.

Azon édes hitben ringatám magam, hogy a folyó hó 10-én tartott táncvizigalomról a referadat minden idegen hozzá járulása nélkül írhatom meg, de sajnos, ezt a körülmények nem engedék meg, gátoltatván a személyes megjelenésben s így a személyes tapasztalatok gyűjtésében. De a referadának meg kell lenni. Hisz a nők alig várják a hétfő reggelt. — Mintha látnám, mily lázas izgatottsággal bontják fel az akkor kézhez jött lapot, megnézendők, vajlon nevék, öltözékük stb. le van-e írva.

Az ember segít magán, niként tud, s hogy kíváncsiságoknak eleget tegyek, hogy a nevezett mulatság felémlye legyen: teremtek magamnak egy hölgyet, kit senki sem fog látni, de én mégis látom őt, mint látja a szerelmes szíve kedvesét, ki — tudja isten, hol van! Mint látja a vén anyóka megboldogult férje lelkét, ki talán sokkal inkább örül, hogy tőle megszabadult, sem hogy hozzá látogatóba járna: — magam elé képzelek egy nőt, ki jelen volt s ki szíves leend az én kötelmem teljesítésében segítségemre lenni, hogy a kíváncsiaknak is kívánságuk kielégíttessék.

Látom is már s örvendek, hogy nem csak képzeletben — szelleműs arcját, tűzpillantásu szeméit, hallom szívesekéje dobogását: előttem van már egész kedvességben. Rendkívül örülök ennek a szép piczi eperszájnak, mely hivatva van elmondani a feljegyzésre méltókat. De im halljuk, megnyílt bíbor ajka.

Kedves r. l. úr! Ha hiszi, ha nem, kényes helyzetben vagyok. A legnehezebb dolog véghezvitelére kért fel. Kényes, mert kit nevezek, kinek — legegyszerűbb — öltözékét dícsérjem, hisz nő létemre el kell ismernem, hogy mind esinosak, mind kedvesek voltak a nemembeli megjelentek. Azt hiszem leghelyesebben járok el, ha azt mondom az egyszeri emberrel: „mind legszebbek voltak.“ Ezzel meg van fejtve az első kényes kérdés. A második, hogy kik voltak jelen: azok névsorát állítsam össze? Ez megint nehéz dolog. Nem annyira az, hogy kik voltak, hanem az, hogy minő renddel soroljam elő? Itt megint az egykori szerelmes fiatal emberrel vélem a gordiusi esomót leghelyesebben megoldani, ha azt mondom: „mind ott voltak.“ Ugyanis ő, ha szíve választotta jelen volt, ha más talán nem is volt, azt monda: mind ott voltak; míg ellenben lehettek akármennyien, ha a kedves nem volt jelen, akkor: senki sem volt jelen. — Ha a reggeli 5-6 óráig tartó vidám hangulatú, kedélyes mulatság lefolyását tekintjük, elmondhatjuk, hogy „mind ott voltak“, míg ha a 46 frt összes bevételt tekintjük a szép cél érdekében, azt mondhatjuk, senki sem volt jelen, illetőleg kevesen voltak jelen. Elég az hozzá, hogy Kóka kitűnő zenéje mellett kitűnőleg mulattunk. Az érdekes rendezőség nem kimélt semmi költséget, semmi fáradságot a vigalom minél kellemesebbé tétele érdekében s hogy ez sikerült, az övék az érdem s dícséret.

r. l.

VEGYES HIREK.

— A nagyenyedi vinczellér-képezde folyó hó 19-től 22-ig tartja meg első félévi osztályzó vizsgáit. — 25-én (vasárnap) pedig zárvizsgát rendez, midőn is délelőtt 8-12-ig elméleti, délután 2-5-ig gyakorlati nyilvános vizsgát tart, a melyre a t. érdeklődő közönséget ezennel tisztelettel meghívja a vinczellér-képezde igazgatósa. Morágyi

— **A folyó évi főszorozás sorrendje.** Márczius 9—10-én az alvinczi járás. 12., 13., 14. é. a kis-nyedi járás, mindkettő Alvinczen. — Márczius 14., 15., 16-án maros-újvári járás M.-Ujvárt. 17-én Nagy-Enyed város, N.-Enyeden. 19., 20-án a csombordi járás. N.-Enyeden. 21., 22., 23-án a n.-nyedi járás N.-Enyeden. Április 5. és 7-én balázstalvi járás Balázstalván. 16., Gy.-Fehérvár város Gy.-Fehérvárt. 17., 18., 19., m.-igeni járás M.-Igenben; 21-én Abrudbánya város Abrudbányán; 23., 24., 25-én verespataki járás Verespatakon; 30-án Vizakna város Vizaknán. — Polgári elnökök lesznek: Csató János alispán és Szász József m. jegyző. Novák Ferencz, Dioszegi Lajos, Szöcs József, polgármester; polgári orvosok, dr. Bocz József, dr. Magyar Károly, dr. Reiner Zsigmond, dr. Nagy Károly, Sthrohne Vilmos.

— **A joggyakornokokra** vonatkozó megyei határozatot a belügyminiszterium jóváhagyta azon változtatással, hogy a lakbér is havi részletekben fizetendő. Meghagyta továbbá, hogy a kinevezési okmányba betétessek, miszerint a csak 4 évi jogot végzetek egy év alatt kötelesek az államvizsgát letenni, különben állomásukat veszítik.

— **Nyilvános köszönet.** Az országos vörös kereszt-egylet nagy-nyedi fiokjának mélyen tisztelt választmánya folyó hó 11-én megtartott ruha kiosztási ünnepélyen, 13 szegény sorsu polgári iskolai tanulót is, a legszükségesebb ruhadarabokkal kegyeskedett ellátni. Ezen jótékonyágáért a segélyben részesültek nevében, fogadja a m. t. választmány hálás köszönetemet. — N.-Enyed, 1883. febr. 15. Sebastyén Sándor, h. igazgató.

— **Álarczos caliceobál.** A n.-nyedi műkedvelőtársulat színpadi díszletei megújítása költségeinek fedezésére f. hó 24-én, a város ház vendéglőjének nagytermében zártkörű álarczos calico bált rendez, melyben a tánczos nők lehetőleg maszkban és álarczozal. a tánczosok szalonruhában vagy maszkban álarczozal jelennek meg. Biztos tudomásunk van róla, hogy a hölgyek közül eddigelő közel negyvenen vállalkoztak arra, hogy egyforma maszkban fognak megjelenni. Ugyanis mozgalom indult meg annak érdekében, hogy hölgyeink lehetőleg valamennyien olesó rózsaszín vagy kék színű szövetből készült egyszerű ruhát öltsenek azon alkalomra, mely ruhára derékon alól érő gallér csukjával és álarczozal lesz veendő. A csuklya és gallér bármikor levethető lesz mivel alatta teljes töltete leendő. Nagyobb mennyiségű, többféle minőségű és áru rózsaszínű és kék szövet kapható e célra Korbuly Árpádot kereskedőnél, kinél fekete atlaszból készült álarczok is lettek megrendelve. — Meglévő ilyen színű ruháját vagy a veendő szövetet mindenki tetszés szerint használja fel, illetőleg készíti meg; azonban egyformaság eléréséhez elvárható, hogy a gallér és csuklya egy mintára készüljön. E végett Korbuly kereskedő kirakataiban a napokban látható lesz a mintagallér. — Hogy a maszkok egyformasága mennyi mulattató tévedésre és zavarra fog alkalmat adni, az képezhető! Hát még ha tánczosok is vállalkoznak, hogy maszk-egyenruhát öltsenek! pld. fekete vagy sárga dominót. Reméljük, hogy a hölgyek példáját ők is követni fogják.

— **A korecsolyázó-egyleti jégpálya** ezentul naponta d. u. 5—7 óráig lesz nyitva, mivel a nappali meleg a jeget fölötté megfagyitja annyira, hogy nappal az használhatatlan, míg estére ismét kellően megkeményedik. A jégpálya este 6 óráig kezdve világítja van.

— **A gy-fehérvári takarékpénztár** f. hó 15-én d. u. tartotta közgyűlését. A nagyválasztmányból kiesett 7 tag helyébe nagyválasztmányi tagokul megválasztottak Keszler János, Straubert Ödön, Glück Adolf, dr. Mohay Sándor, Baruch Lázár, Kohn Lázár, Körner József. Számvevő bizottságba Ávéd János, Fábian Sándor, Glück Rudolf. A közgyűlés a jótékonyági számlakézből 179 frtot a kiseddóvó-intézet javára adományozott.

— **Dr. Geber Ede** egyetemi tanár mint a belügyminiszter által kiküldött biztos, a himlő-járvány tanulmányozása céljából e hó 11-én Gyula-Fehérvárt időzött; meglátogatta a különböző kórházakat és felkereste mindazon lakásokat, hol addig élé himlőbetegek voltak és megvizsgált azon gyermekek közül sokakat, kik a mult évben beoltattak.

— **Novák Ferencz** gyulafehérvári polgármester e hó 12-én szállott ki M.-Portusra, hogy a képviselő-testület által hozott határozatot a község közigazgatási ügyeinek rendezése érdekében érvényesítse. Domján János köz. bíró beszámolója után az összes ügyiratok átvették csekély pénzkészlettel. A polgármester Fried Albertet ideiglenesen — a képviselő-testület intézkedése — rendőrbiztosnak nevezte ki, azzal az utasítással, hogy a jövő vasárnap a negyed lakosságát gyűjtse össze, az éjjeli őrköt választassa meg, ugyszintén a három mezei rendőrt s a megválasztottak névjegyzékét megerősítés végett terjessze be, és a rendőrkapitány utasításait pontosan teljesítse.

— **Zágoni Gábor** kir. közigazgató Fogarasból Nagy-Szebenbe tette át irodáját. — Kiválóan ajánljuk megyénk azon lakói figyelmébe, kik N.-Szebennel közvetlen érintkezésben vannak. Pontosság, jeles szakértelem és hazafias magatartás mind oly tulajdonok, melyek méltán kelthetnek iránta teljes bizalmat.

— **Az asszonynepi fiatalság és értelmiség** folyó hó 6-án mint huszadik kedd estéjén tánczestélyt rögtönzött az asszonynepi állami iskola tantermében, melynek tiszta jövedelme 11 forint 70 krt tett, mely összeg az asszonynepi állami iskola könyvtára javára adatott.

— **Monostori Károly** maros-szt.-királyi körjegyző folyó hó 12-én oltárhoz vezette Jurászeg Klára kisasszonyt Deésfalván. Aldást kívánunk ezen szép frigrre.

— **Szabó Biri** 20 éves leány, Bartha Lajos nagylaki birtokos nejeének testvére folyó hó 5-én Szász-Veszszősen Bedőházi János házában egy vadászfegyverrel mellbe lötte magát, és 2¹/₂ óra mulva, nagy kínok közt meghalt. Temetése f. hó 7-én nagy részvét mellett folyt le. Öngyilkosságának oka életunttság volt.

— **Az erdélyi róm. kath. irodalmi társaság** „Közmuvelődés” című. Gyula-Fehérvárt megjelenő lapjának szerkesztését dr. Tódor József theologiai tanár vette át.

— **Nyilatkozat.** Tek. szerkesztőség! Beesés lapjuk 6. számában a „Hushagyó keddi pique-nique” címmel megjelent ezikk meglepetést okozott némely kifejezései által. Épen ezért bátor vagyok helyreigazítás végett a következőket megjegyezni. „A fótanodai ifjuság által” az idén sem „tarisznys bál”, sem „nagyszabásu házas mulatság” nem rendeztetett. A fótanodai ifjuság mint testület az idén is, mint ezelőtt, egy bált adott, a melyre azok, a kik meghívókra igényt tarthattak, tisztelettel meg is voltak híva mind. — Az érdeklődők iránti tiszteletből voltam bátor a „Közérdek” beesés hasábjain ezeket közölni az ifjuság nevében. M e z ő L a j o s, az ifj. lap szerkesztője és biz. tag. — (Nem tudjuk, mire ezelőz e nyilatkozat. Egyébaránt ha nem is a „fótanodai ifjuság”, de ez ifjuságnak legalább egy „része” hozta létre ama tarisznys bált. Szerk.

— **A gy.-Fehérvári takarékpénztár** mérleg- és vagyonskimutatása 1882. január 1-től kezdve december 31-ig. I. Vagyon. Pénzkészlet 11298 frt, 17 kr. Váltótárcza 285435 frt, 85 kr. Előlegek értékpapírokra és ékszerekre 15851 frt, 40 kr. Ingatlanokra kölesön 75550 frt. Biztosítékok 4450 frt. Értékpapírokra kölesön 1200 frt. Butorok és berendezési számla 1060 frt, ennek 10% leírása 110 frt, marad 950 frt. Ház-telek 1825 frt. Értékpapírokban 90925 frt. December 31-én árfolyam szerinti érték különbözet 2500—88425 frt. Összesen 484985 frt, 42 kr. — II. Teher. Részvény-alaptőke 10000 frt, 5% befizetés 50000 frt. Tartalék alap 13282 frt. Tartaléktőke kamat 398 frt 46 kr, = 13680 frt, 46 kr. Takarékpénztékek 390527 frt, 68 kr. Tőkésített kamatok 9995 frt 11 kr, = 400522 frt, 79 kr. Részvény után kamat 2500 frt. Letétemények 4450 frt. Visszszámítolási kamat 3891 frt, 39 kr. Ez évi tiszta nyeresemény 9940 frt, 68 kr. Összesen 484985 frt, 42 kr. — Megjegyezzük még, hogy az évi forgalom 7.137.696 frt, 18 kr volt.

— **Most megjelent könyvek és zeneművek,** melyek Wokál János könyvtárusnál N.-Enyeden kaphatók: 1. A kertészet általános kézikönyve. Utasítás a kertészet összes teendőiben, kertészet és kertészeti műkedvelők számára, e fontos iparág minden részére kiterjedő utmutatásokkal. Irta Jäger H. fordította Concha Károly. 256 fametszvényvel. Ára köve 4 frt. — 2. A Rokonok. Angol regény; írta Miss Tothgergi, fordította Zichy Camilla. Ára a 2 kötetnek 2 frt 50 kr. — 3. „A nagy természet s a kicsiny emberek”. Irta Hoitsy Pál; ára köve 1 frt 40 kr. — 4. „Ujabb költemények”. Irta Bartók Lajos. Ára 1 frt 20 kr. — 5. Antigone. Sophokles tragédiája, fordította és magyarozta Csiky Gergely. Ára 50 kr. — 6. Elbeszélések a Görög tragikus költőkből. Irta Nev. Alfred J. Church M. A. Angolból fordította és jegyzetekkel kísérte Névy László; köve 1 frt 50 kr. — „Gyermek-Színház” nyolcz eredeti színmű leányok és fiúk számára. Irta Rudnyánszky Gyula. Ára 80 kr. — 8. „A magyarnyelv rokonai.” A nagy közönség számára. Irta dr. Szinyei József. Ára 30 kr. — 9. 13. Legujabb magyar-népdal. 1. „Volt nekem egy barna babám.” — 2. „En vagyok az.” — 3. „Hajtsd át révés.” — 4. „Könynyü a legénynek.” — 5. „Ninesen gyürüm.” — 6. „Magában ül a kis lány.” — 7. „Arra alá aratják a zabot.” — 8. „Égy asszony haragszik.” — 9. „Kicsiny a kert rózsafája.” — 10. „Ha meghalok, ne borulj rám.” — 11. „Jaj be szennyes.” — 12. „Kilencz hete, mióta itt halászok.” — 13. Reszket a bokor. — Zongorára alkalmazta Csengeri Gyula. Ára 1 frt 50 kr.

Nemkülönben a ajánlhatjuk a Wokál János könyvtárus által jól berendezett könyvkötészetet, melyben mindennemű könyvkötői munkák, gyorsan és jutányos áron készülnek.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. L. Alvincz. A felajánlott értekezés inkább népszerű könyvkiadványokba való. Rövidebb dolgozatok kellenek másnemű tárgyakról. Árgus. Verespatak. Örömmel fogadjuk szives ajánlatát. Kérünk a bányavidék népeiről, szokásairól ismertetéseket. Mi a mult évi bányatermelés eredménye?

Asszonynepe. Csak mennél több fris hirt. Hogyan áll az iskola-ügy? a gazdaság?

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN.

SZILÁGYI FARKAS.

KIADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

Szám 135—1883.
eln.

Pályázati hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszteriumnak folyó év január hó 7-én 3148. szám alatt kelt magas rendeletével a gyulafehérvári kir. törvényszék területén alkalmazandó egy telexkönyvi általalító díjknak a szükséges időtartamra leendő felvétele engedélyeztetvén, — arra ezenel pályázat nyitattik; egyuttal pályázni kívánók felszólítottak, hogy:

1-ór. a hivatalos magyar nyelven kívül szükséges nyelveket is szó- és írásban is bírják,

2-ór. tiszta, olvasható szép írásuk legyen.
3-ór. a helyrajzok felvételében jártas, vagy legalább olyan előismeretekkel bírjanak, hogy abban rövid idő alatt kiképezhetők legyenek.
4-ór. a számtan és mértan elemeiben jártasok.
5-ór. egyenlő képesség esetében előnyben részesülnek azok, kik a telexkönyvi intézmény szabályait vagy a hazai törvényeket akár elméleti, akár gyakorlati úton szerzett ismereteiket illetőleg kellelőleg igazolják.

A kinevezett 1 frt 20 kr napi díjban részesül, mely részére havonként utólagosan a kir. törvényszék elnöke által fog kifizettetni. Megjegyeztetik egyuttal, hogy az alkalmazásba vett díjok tanúsított szorgalma, valamint az általalítási munkálatokban gyakorlati jártasságának jeleit adandja, napi díja időről időre fokozatosan fog felelmetetni.

Gyula-Fehérvárt, 1883. február hó 13-án.

A kir. törvényszék elnöke:

Joksmán Nándor.

Szám 1684—1883. Ns. Alsó-Fehérmegye alispánjától.

Pályázat.

Megyénk közönségének folyó évi január hó 27-én hozott és belügyminiszter ő nagyméltóságá által 8674.—883. szám alatt jóváhagyott határozatával, a központon 3, a szolgabiroóságoknál 5, összesen 8 közigazgatási gyakornoki állomás szerveztetett, melyek 300 forint fizetés és 60 forint lakpénz illetményvel vannak javadalmazva.

Folyamodók kérelmüket **folyó évi márczius hó 8-áig** alulirothoz tartoznak beadni, jogvégettsegüket igazoló okmányaikkal egyutt.

Nagy-Enyeden, 1883. évi február hó 13-án.

Csató János,
alispán.

Figyelmeztetés.

A kis várkapun kimenőleg balra fekvő, jelenleg id. Kun József ezekrász által haszonbérlet bolt helyiség, **folyó évi április 24-től** kezdődőleg 3, esetleg több egymásután következő évekre **folyó február hó 25-én** d. után 3 órakor, azon bolt-helyiségben megtartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni. Ez ügyben t. Vajna István urral előlegesen is értekezhetni.

N.-Enyed, 1883. február 14.

A n.-nyedi ref. és luth. egyházak előljárósága.

Kovácsolt vasekék.

KISS GYULA kovácsmester N-ENYEDEN

Ajánlja a n. é. gazdák szives figyelmébe az általa készített **kovácsolt vasekék**et taligákkal egyutt jutányos áron és **jótállás mellett.** — A kolozsvári gazdasági-egyesület a többiek közt az ékeimet a legjobbknak találta, úgy több helybeli és vidéki vevőim a legnagyobb meglegedésüket nyilvánították.

Szódavíz-gyár megnyitás!

NAGY-ENYEDEN, Ludvig János úr házában berendezett szoda-gyárunk készítményeit a m. tisz. városi és vidéki közönség beesés figyelmébe és pártfogásába ajánljuk. — Igyekeznünk fogunk azokat a legjobb minőségben kereskedések és vendéglők útján, a m. t. közönség izlésének és kényelmének megfelelőleg áruba hozni, és pedig három alakban.

1. A tiszta szódavíz félliteres, ciznngépezettel folyton légmentesen zárható erős fehér üvegekben (szifonok) jó forgalomba. Mint üdítő ital világszerte használatban levén, a mivel közönség előtt eléggé ismeretes.

2. A szódavíz limonádé ciztrommedvet és czukrot tartalmazó kellemes üdítő ital, deciliteres zöld üvegekben, egy kauscuk gyürü és üveggyölyből álló légmentes zárral.

3. A szódavíz málnaszirup zamatos és édes pezsgő ital, az előbbiekhöz hasonló szerkezeti erős fehér üvegekben.

A n. é. közönség pártfogását tisztelettel kéri

— 3 — Rosenthal N. és Társa.